

heinovské
noci
karel
šiktanc

Městská knihovna v Praze

Půjčujeme:

knihy / časopisy / noviny / mluvené slovo /
hudbu / filmy / noty / obrazy / mapy

Zpřístupujeme:

wi-fi zdarma / e-knihy / on-line encyklopedie /
e-zdroje o výtvarném umění, hudbě, filmu

Pořádáme:

setkání s autory / přednášky / koncerty /
filmová představení / výstavy /
aktivity pro děti a jejich rodiče / čtení

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.facebook.com/knihovna

www.e-knihovna.cz

Heinovské noci

Karel Šiktanc

(1960)

Znění tohoto textu vychází z díla Heinovské noci tak, jak bylo vydáno nakladatelstvím Karolinum v roce 2003 (ŠIKTANC, Karel. *Žízeň; Heinovské noci; Nebožka smrt; Artéská studna*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2003. 195 s. Dílo Karla Šiktance, 1. Československý spisovatel. ISBN 80-246-0785-9.).

§

Text díla (Karel Šiktanc: Heinovské noci), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), je vázán autorskými právy a jeho použití je definováno [Autorským zákonem](#) č. 121/2000 Sb.

Citační záznam této e-knihy:

ŠIKTANC, Karel. *Heinovské noci* [online]. 2. elektron. vyd. Praha: Městská knihovna v Praze, 2017 [aktuální datum citace e-knihy – př. cit. rrrr-mm-dd]. ISBN 978-80-7532-804-5 (pdf). Dostupné z: http://web2.mlp.cz/koweb/00/04/31/55/18/heinovske_noci.pdf.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uved'te autora-Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.0 z 9. 5. 2017.

prší

 tak pojed'te přátelé
město je za okny město se do deště dívá
půjdeme prostředkem ulice
ať nám ta voda křívá
bubnuje po těle

nahmatá všechno
nůž i zlato
a jestli za okny vykřiknou co jsme zač
nahlas se ozvěte
nemluva snílek rváč
a nestyďte se za to

je čas
jít do deště
na očích ulice promáčet plášť i kůži
a přiznat pýchu svou
a přiznat co kdo dluží
pochopte sud'te potěšte

radost se křičí
stud se šeptá
tak pojed'te přátelé a kapsy na ruby
slzy jen voda jsou
nechte je za zuby

a jestli mne se někdo zeptá — — —

*... několik dní po přepadení Velkoněmecké říše bolševickým
Ruskem byl neznámými pachateli vztyčen na jednom z kladenských
komínů rudý prapor...*

(Z protektorátního archivu)

Vyšli jsme školu
a za tmy nás budily
vagóny s tisíci dveří
Svítily koleje Třískaly puklice
Pršelo ohnivé peří

Veršičky o řekách
Zelená ramena
Zátoky studené vůně
V dálce se rozkašlal růžový parníček
jako když po někom stůně

Bylo to závratné
Bylo to k zalknutí
Bylo to k pláči i k smíchu
Bubny a píšťaly v kladenských ulicích dupaly
v rozbitém tichu

Hřbitovy bez světél
Dlouho jsem po mlhách
hledával křivý kříž u zdi
A živí báli se kroků i dopisů studní
i vypřahlé uzdy

Nikdo nás neučil
že mohou zabíjet
takové pokorné věci
V ptáčnickém obchodě viseli kanárci
za křídlo v drátěné kleci

Tak sbohem svátosti
Tak sbohem parníčky
plujte si v zelené strouze
Prvně jsme věřili Prvně nás podvedli
pohádkou o lidské touze

Snad bychom plakali
Snad bychom prokleli
otce i Marii Pannu

Nebýt té hodiny nebýt té vteřiny
v nedělním červnovém ránu

Nikdo nás neučil
že mohou uhranout
takové pokorné věci

Plátěný prapor se červeně rozesmál
z komína martinských pecí

Svívalo
Kouře
Sirény
Kohouti z kolonie
A ranní počty špehýrek
kdo nedožil
kdo žije

A prapor tančil
chvěl se
vlál
vysoko v mlze a prachu
A policajti
opilí zvraceli při poplachu

Depeše
Auta
Prohlídky
Štěňata na provaze
A na nervózních holínkách
světélkující
saze

A prapor křičel
smál se
třás
Padaly poslední hvězdy
A dole lidi od pecí
v dřevácích
hnali ke zdi

Pendreký
Sliby
Kopance
Šrám krve v mastné hlíně
A bledé město
za okny
s očima na komíně

Prapor se svíjel
šlehal
hřměl
A když po něm stříleli z trati
přítisk se k žerdi
tenounký
jak kola při závratí

Vyšplíchla struska
Černá krev
Nebe
jak hořelo by
Taviči
křeče v kolenou
mlčeli jako hroby

A
rudý prapor
rozpřáhl se
na všechny světové strany

A v řídké mlze
vycouval
zelený anton z brány

To bylo všechno
Jen lokálky vypískly
Kouř bylo vidět jak mává
Pod námi však se jak v zimnici roztráslý
louže a schody a tráva

Bylo nám čtrnáct
A už jsme se smířili
Vagóny s tisíci dveří
smrděly od vápna A v oknech křičeli
zrzaví konduktéři

A svět byl rekrút
A pořád jen rukoval
A jenom na skok se vracel
Vlasy jak mlíko A napadal na nohu
A postel zakrvácel

Měl párek bagančat
A žluté řemení
Medaili pro parádu
A tužkou na sádře hroby a příjmení
zabitých kamarádů

Už jsme se smířili
Sny jsme jak mrzáky
tlačili v pojízdné židli

Ale v tom nedělním červnovém požáru
ruce a nohy nám stydly

Někdo stál na haldách
Vlasy mu hořely
Křičel a zatínal pěsti
Nebylo rozumět Jen něco o mládí
Že je to málo mít štěstí

Že třeba bez nohou
Že třeba po slepu
dokud jsou zelené řeky
A prapor kýval a drobounce mžilo
a dogy se dávily vzteky

Bylo to závratné
Bylo to k zalknutí
Troufalí Veselí Pyšní
třáslí jsme kmeny až krví to šumělo
v korunách bavorských višní

I třeba bez nohou
I třeba po slepu
dokud je na štipku vůně
V dálce se rozkašlal červený parníček
jako když po někom stůně

*Na oblohu modromodrou,
kde tak krásně hvězdy svítí,
chtěl bych rty své přitisknouti,
divě přitisknout a plakat.*

Heinrich Heine

*Heinovské noci!
Lásko,
najdu tě!
Hřebínku v závěji,
zahraju na tebe!
Rozsviňte, jabloně, neprosím za sebe.
Zahraju veselou! Zahraju naději!*

Heinovské noci!

Luno!

Vánice!

A v humnech svítí hloh!

A vyjí žlutí psi!

— — — Však naši mrtví spali
ve vedlejší vsi
a ta se jmenovala Lidice — — —

Zase byl červen
Lustry višňí
A u Vališů voněl klíh
A ženské nesly přes dvůr seno
na prsou ve dvou náručích

Zase byl červen
Stmívalo se
A kočí vyšli z předsíně
A u Jelínků někdo zdvihl
svatební kytku ze skříně

hořela bílá
v temném okně
když jeli chlapi na noční
A Hořešovských chlapec plakal
že je mu teprv čtrnáct dní

A Rudolf Suchý
šeptal Bohu
že předá statek synovi
A zhasiv kostel čekal potmě
co Všemohoucí odpoví

Byl červen Hvězdy
Deset hodin
A mlčel kraj A mlčel Bůh

A četníci a esesmani
uzavírali za vsí kruh

*Heinovské noci!
Lásko,
najdu tě!
Hřebínku v závěži,
zahraju na tebe!
Rozsviňte, jabloně, neprosím za sebe.
Zahraju veselou! Zahraju naději!*

A ráz
A dva
A kruh se úží
A škrť tichou spící ves
A slepý pes se dívá do tmy
a zakopává o řetěz

A ráz
A dva
A pažby v okně
A zotvírané almary
A starý farář běží padá
běží a padá u fary

Na kolena!
A vztyk!
A klíče
A matriky A monstranci
A po zahradách táhle bečí
kamenovaní beránci!

Terezko
Anno
Pavlo Zdeňko
Julie Rozo Lidmilo
A v kredencích se třesou sklenky
z kterých se nikdy nepilo

Štěpáne
Karle
Jaroslave
Vojtěchu Jene Cyrile
A po rukou se ze vrat koulí
sváteční bílé košile

A slepice
A husy
Letí
a nedoletí na větev
A rybízová šťáva v plínkách
čistěounká jako lidská krev

Je červen
Hvězdy
Málo hodin
A nekouří se z komínů

A na náves se skutálely
dva plné sudy benzínu

*Heinovské noci!
Lásko,
najdu tě!
Hřebínku v závěži,
zahraju na tebe!
Rozsviňte, jabloně, neprosím za sebe.*

Sklep
plný mužů
sotva dýchá
A drolí bláto z nohavic
A ve škole se s rancem hrůzy
nevejdou ženy do lavic

A děti
klečí na stupínku
A neví proč
A neví zač
A prvně vidí hořet knihy
A prvně slyší kachní pláč

Králičí
smutné oči
v autech
A husí křídla zlomená
A dlouhý průvod krav a ovcí
Krvácející vemena

Mží
Padá rosa
na stoh peřin
a gramofonům na kliku
A na návsi se měsíc houπά
na polituře šatníků

Nasedat!
Bože
Sbohem školo
Hřbitove Studni Zápraží
A ženy děti lezou na vůz
A strach jim nohy podráží

Pes za autem
A děti
pláčou
jak pomalounku utíká
Zítřa budou mít jiná jména
Joachim Inge Erika

Krajíček
slunce
Lustry višňi
A žebřík se v nich kymácí

A u Horáků na zahradě
stavěli stěnu z matrací

*Heinovské noci!
Lásko,
najdu tě!
Hřebínku v závěži,
zahraju na tebe!*

Třasavka listí
Vzlykot splávků
A smrt jde vsí
a neklepá
Nazrzlá šavle hvízdla v šeru
A první vyšli ze sklepa

Doležal Dvořák
Farský Fojtík
A farář pláče
bezzubý
Sedali spolu u Šenfeldrů
A vyhlíželi holuby

Jelínek Jirků
Kácl Kadlec
A třicet ran
A echo zní
A hrobník Václav Kovařovský
Už zbytečný Už zbytečný

Havrani
Hlavně
Černé oči
A v chlapcích trubka tesklivá
Jen Alois Prynych slepec z války
se do těch očí nedívá

Suchánek Suchý
Sysel Šebek
Hole
se boří do písku
Chodili spolu ke hřbitovu
S konví a s kytkou narcisků

A ještě jeden
Není v knihách
Stokrát se ptá
než přejde svah
Včera ho vzali za kočího
A ještě ani nezapřáh

Je ticho
Mží
A z něčí ruky
se kutálejí korálky

A z rádia zní po vsi třasák
bádenbádenské kutálky

Heinovské noci!
Lásko,
najdu tě!
Hřebínku v závěži!

Plechovky
ob dům
na práh dveří
A v zákristii
praská strop
A nálož trhá mešní roucha
A sklo se sype z děr a skob

Hrabačky
Sedla
Altán
Skříně
Ryšavá vatra střech a vrat
Psí boudy hoří na řetězech
A lustry višní Hoří sad

Strakatý míč
se koulí
k ohni
A z lamp
a z houslí prýská lak
Svěcená voda pění v loužích
A kadidlový bílý mrak

Včera
tu lidi
mleli
zrní
A když z nich umřel jediný
zrcadlo ke zdi obrátili
a zastavili hodiny

Kohoutí hejna
Plameňáci
Letí
a letí
přes příkop

A zástup židů potmě kopá
dlouhatý mokrý temný hrob

Heinovské noci!
Lásko,
najdu tě!

Mrtví
jsou směšní
jako klauni
Můžeš jim šlapat po nohou
Můžeš jim shodit brýle s očí
Mrtví se bránit nemohou

Můžeš jim ukrást
prsten
cvikr
manžety metál hodinky
Kovářům stáhnout s nártů boty
A strážníkovi holínky

Staříci
mají
zlaté zuby
A mrtvé nic už nebolí
Drobounký popel Černě sněží
na bílobílé mrtvoly

A do tří řad!
A bokem k sobě!
Vídeňský valčík
tančí vsí
Kolečko vápna Zalít vodou
A v ruině chliva kňučí psi

Prší
A liják
šlape hlínu
Havrani zobou z hrnců hrách

A šarže nesou ze hřbitova
bedýnky lahví na marách

Heinovské noci!
Lásko!

A už jen
skácet
jabloň vrby
A už jen potok s cesty svést
A už jen vyrýt vřes a trávu
Zasypat v tůních zrní hvězd

A už jen
zorat
sad a hřiště
A všechny cesty do světa
A vystřílet houf křepelíček
co po paměti přelétá

A už jen
hřbitov
Pár set hrobů
Lucerny Kříže Anděly
A je to všechno Ženám v dálce
přinesli dopis do cely

Je červen
Hvězdy
Pusto v polích
A tam kde stála zahrada

rozechvělá až po tmu studní
červená zem se propadá

červená zem se propadá

Heinovské noci!

Těch růží!
zvadly u pomníků padlých
Těch vrabců!
vzlétli z granátových děr
Na Prahu prší
Řeka je žlutá
Voda si hryže zahozený krém
Už léta Už léta
Je to jak s námi
Několik lidických dětí a vdov
zavřeli před lety v Dykové ulici
kde já dnes dopíšu těchhle pár strof

Kruh krve
Svírá
Nevyrvem se z něho
Hrne v nás saze a železný prach
To není hanba
To není špína
Jenom v nás radost hned přiskřípne strach
Můj syn má v očích matčinu paměť
Chodím v nich Hvízdám si do ticha
Dunajská vodo
A najednou zvony
Třeba už nedýchá

Kruh černé krve
Horká struska
Párkrát nám propálí košili
Párkrát se vyhrne z nosu a z uší
Budeme k smíchu Budem jak opilý
Ale to nic
Už je nám třicet
A máme jezera kde plují labutě
A v humnech hloh
A v sadech lustry višňů
Heinovské noci!
Lásko najdu tě!

Najdu tě lásko!
Našel jsem tě lásko!
Země je rovná Na ní tisíc cest
Od dveří k dveřím Jako u nás doma
A kdybys netrefil rozsvítí svícný hvězd
Je to tak prosté
Lidický hřbitov
Mohyla Věnce s trásněmi
Tady spí bída
Tady spí válka
Na věky věkoucí
Tři lokty pod zemí

Kruh černé krve
Horká struska
Na haldách hoří
Procitá má ves
Prapor se v oknech červeně směje
Držíme ho až u nebes
Chvěje se Tančí Křičí Šlehá
Křeč větví Vítr

Vyjí psi
Nesem ho vpředu
Orvaný Mokrý
A starci klečí na návsi

I kdyby zbyla jen jediná žíně
červená žíně
půjdeme s ní
Kdyby nás klacky přes ruce tloukly
zůstane jedna poslední
Ať nám i třísky rozervou dlaně
Ať nás i srazí do bláta
Ať nám i nebe nad hlavou praskne
bude v něm
rudá
záplata

Nemůžem jinak s touhle černou krví
Na Prahu prší
A my v lijáku
na očích města promoklí bledí
nesem svou hrstku zlaťáků
Ať se nám smějí
Ať po nás plivnou
Ať na nás míří ze sklepů
Už je nám třicet
A chceme jít rovně

I třeba bez nohou
I třeba po slepu

Karel Šiktanc

Heinovské noci

Edice E-knihovna
Redakce Jaroslava Bednářová

Vydala **Městská knihovna v Praze**
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. vydání (elektron. 2. vyd., 1. vyd. v nakl. Karolinum)
Verze 1.0 z 9. 5. 2017

ISBN 978-80-7532-804-5 (pdf)